

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 194/2024-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Lučenec v konaní sp. zn. 3T/129/2022 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkové východiská

- Ústavnému súdu bola 5. decembra 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv zaručených čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 3T/129/2022. Sťažovateľ žiada o prepustenie z väzby.
- Ústavný súd 3. januára 2024 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konanie spočívajúce v tom, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuviedol dátum narodenia, bydlisko, akého rozhodnutia sa domáha, navrhované dôkazy, označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody (pokiaľ ide o identifikáciu vyšetrovateľky, s ktorej postupom vyjadril nesúhlas), a ani označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým mali byť porušené práva sťažovateľa. K ústavnej sťažnosti rovnako nebola pripojená kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Zároveň bol sťažovateľ vyzvaný, aby si buď sám zvolil zástupcu, alebo predložil ústavnému súdu vyplnené potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.
- Podaním doručeným 23. januára 2024 sťažovateľ podanú ústavnú sťažnosť doplnil a zároveň priložil aj vyplnené tlačivo o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na účely

ustanovenia právneho zástupcu. Zároveň požiadal o to, aby mu ústavný súd ustanovil ako právneho zástupcu jeho *ex officio* obhajcu [REDACTED].

4. V doplnení ústavnej sťažnosti (okrem doplnenia identifikačných údajov v zmysle výzvy ústavného súdu) konkretizoval, že od ústavného súdu požaduje zrušenie uznesenia okresného súdu sp. zn. 3T/129/2022 zo 14. decembra 2023, zrušenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5Tos/133/2023 z 8. januára 2024, zrušenie uznesenia krajského súdu sp. zn. 4Nto/10/2023 z 8. januára 2024, prepustenie na slobodu a zmenu príslušného súdu z okresného súdu na Okresný súd Rimavská Sobota (podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku). Ďalej žiadal, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu, aby o žiadnej veci sťažovateľa nerozhodoval taký senát, v ktorom bude niektorý zo sudcov – Štefan Novák, Viktor Marko alebo Michaela Buceková. Napokon požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 6 000 eur (ktoré by mali byť krajským súdom vyplatené deťom sťažovateľa) a náhradu trov konania.

5. Okrem uvedeného však tvrdí, že jeho práva porušuje aj Policajný zbor (konkrétne vyšetrovatelka Okresného riaditeľstva Policajného zboru Lučenec Petra Rízová), prokuratúra (konkrétne prokurátori Okresnej prokuratúry Lučenec Michal Tóth a Martin Mihók), súdy – konkrétne sudca pre prípravné konanie Stanislav Galovič, sudca okresného súdu Ladislav Lóška a sudcovia krajského súdu Štefan Novák, Viktor Marko a Michaela Buceková. Všetky uvedené osoby a inštitúcie podľa sťažovateľa porušovali zákony, pretože rozhodnutia v trestných konaniach vedených proti nemu založili na informáciách, o ktorých vedia, že sú nepravdivé.

6. Z doručenej ústavnej sťažnosti (vrátane jej doplnenia), jej príloh, ako aj z vlastnej činnosti ústavného súdu, ktorý už v minulosti rozhodoval vo veci sťažovateľa (okrem iného) v konaní sp. zn. II. ÚS 460/2023, ústavný súd zistil nasledovný skutkový stav:

7. V prípade sťažovateľa ide o väzobné trestné stíhanie vedené pred okresným súdom sp. zn. 3T/129/2022 pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona a zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona (obžaloba bola podaná 5. októbra 2022, pozn.). Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/129/2022 z 22. mája 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným zo žalovanej trestnej činnosti, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom sp. zn. 4To/86/2023 z 5. septembra 2023 tento rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

8. Dňa 30. novembra 2023 sa na okresnom súde konalo hlavné pojednávanie (cca 12-te v poradí), ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu opätovného vyšetrenia duševného stavu sťažovateľa. Uznesením zo 7. decembra 2023 bolo nariadené znalecké dokazovanie a do konania bol pribraný znalec z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie (ktorému bola daná lehota na vypracovanie znaleckého posudku 60 dní, pozn.).

9. V tejto veci bol sťažovateľ vzatý do väzby s tým, že väzba u neho začala plynúť 31. mája 2022 o 14.25 h a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v [REDACTED].

10. Sťažovateľ podal okresnému súdu 4. decembra 2023 bližšie neodôvodnenú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Následne po podaní ústavnej sťažnosti (11. decembra 2023) doručil okresnému súdu žiadosť o okamžité prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd napadnutým uznesením sp. zn. 3T/129/2022 zo 14. decembra 2023 rozhodol tak, že žiadosť sťažovateľa zamietol, sťažovateľa ponechal vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom väzbu sťažovateľa s poukazom na § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

11. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 5Tos/133/2023 z 8. januára 2024 zamietol. Krajský súd súčasne väzbu sťažovateľa s poukazom na § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

12. Po podaní ústavnej sťažnosti uznesením sp. zn. 3T/129/2022 zo 14. decembra 2023 sudca okresného súdu JUDr. Ladislav Lóška rozhodol podľa § 32 ods. 1 a 3 Trestného poriadku tak, že nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3T/129/2022. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 4Nto/10/2023 z 8. januára 2024 s poukazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Sťažovateľ vyjadruje nesúhlas s postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 3T/129/2022. Poukazuje na prieťahy pri rozhodovaní o väzbe, v dôsledku ktorých žiada o prepustenie z väzby na slobodu. Sudca okresného súdu JUDr. Ladislav Lóška vedie konanie nespravodlivo a v rozpore s právnymi predpismi. Sťažovateľ akcentuje svoju nevinu a uvádza, že sudca JUDr. Ladislav Lóška mu bráni predkladať relevantné dôkazy, pričom „*namiesto predloženia priamych dôkazov*“ rozhodol o pribratí ďalšieho znalca a „*súd odročil na neurčito*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K doplneniu ústavnej sťažnosti:

14. Pokiaľ ide o doplnenie ústavnej sťažnosti (doručené ústavnému súdu 23. januára 2024), sťažovateľ týmto podaním napáda uznesenia okresného a krajského súdu, ktoré boli vydané až potom, ako sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť (išlo o uznesenia zo 14. decembra 2023 a 8. januára 2024, pričom ústavná sťažnosť bola podaná 5. decembra 2023). Celkom zrejme ide o neprípustné rozšírenie ústavnej sťažnosti so zreteľom na okolnosť, že ide o „*novo*“ namietané aspekty, ku ktorým pôvodná ústavná sťažnosť nesmerovala, a vo viacerých skutočnostiach a rozhodnutiach, ktoré evidentne nastali (boli vydané) až po doručení ústavnej sťažnosti ústavnému súdu 5. decembra 2023, ani logicky smerovať nemohla.

15. V tomto prípade nejde o prijateľné doplnenie dôvodov ústavnej sťažnosti na podporu už uplatnenej argumentácie, ale o nový návrh (s novým petitom), ktorý nebolo možné v aktuálnom

konaní (o pôvodnej ústavnej sťažnosti) akceptovať. Pre posúdenie „doplnených“ námietok a vyrovnanie sa so sťažovateľom konštruovaným návrhom na rozhodnutie tak bolo namieste, aby sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou (m. m. I. ÚS 601/2023).

16. Ústavný súd vedený úsilím o maximálne materiálny prístup k ochrane ústavnosti, uvedomujúc si riziko zmeškania zákonnej lehoty na podanie novej riadnej ústavnej sťažnosti [§ 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], a v snahe reálne neodoprieť sťažovateľovi požadovanú ústavnú ochranu jeho základných práv v kontexte argumentačných línií a návrhu na rozhodnutie podľa doplnenia dodáva, že doplnenie zaevidoval ako nový návrh. V uvedenom dôsledku sa otvoril procesný priestor na to, aby sa ústavný súd doplnením zaoberal ako novo podanou ústavnou sťažnosťou.

III.2. K namietaným priet'ahom v súdnom konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

17. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že kvalifikovaný návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí podľa zákona o ústavnom súde obsahovať určité náležitosti, ktoré pôvodná ústavná sťažnosť neobsahovala, a preto bol sťažovateľ vyzvaný na jej doplnenie. Keďže doplnenie ústavnej sťažnosti ústavný súd vyhodnotil ako nový návrh – novú ústavnú sťažnosť, bolo potrebné vyhodnotiť, či je možné rozhodnúť o podaní sťažovateľa na základe pôvodnej ústavnej sťažnosti.

18. Chýbajúcu informáciu o dátume narodenia a bydlisku sťažovateľa v tomto prípade ústavný súd nemohol vyhodnotiť na ťarchu sťažovateľa, pretože tieto údaje sťažovateľ vo svojom doplnení ústavnej sťažnosti uviedol a rovnako doručil ústavnému súdu aj vyplnené tlačivo o jeho osobných a majetkových pomeroch spolu so žiadosťou, aby mu bol ako právny zástupca ustanovený jeho *ex offio* ustanovený obhajca [REDACTED].

19. Z pôvodnej ústavnej sťažnosti zároveň ústavný súd vyrozumel, že jej podstatou sú namietané priet'ahy v súdnom konaní (pozri stranu 1 a 4), pričom je z podania zrejmé, že ide o konanie vedené na okresnom súde sp. zn. 3T/129/2022. Sťažovateľ pritom nenamieta to, že by sa rozhodovalo o jeho väzbe neprimerane dlho, ale to, že ak by mu povolili dôkazy, aké navrhuje, vo väzbe by už dávno nebol. Ústavný súd preto, pokiaľ ide o namietané porušenie práva na konanie bez zbytočných priet'ahov, posudzoval dĺžku súdneho konania (teda od momentu podania obžaloby na súd – keďže za odporcu bol označený okresný súd).

20. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

21. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci a ak zo strany súdu nedošlo k priet'ahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne, no ak je sťažnosť opodstatnená, určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

22. Tento prvok dáva ktorejkoľvek strane trestného konania právo na to, aby nadriadený súd určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu. Preto ide o účinný prostriedok nápravy, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľ môže účinne domáhať ochrany svojich práv (II. ÚS 31/09,

II. ÚS 531/2017, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, III. ÚS 263/2021). Návrh na stanovenie lehoty na vykonanie úkonu je vnútroštátnym prostriedkom nápravy, ktorého nevyčerpanie zakladá neprijateľnosť sťažnosti podľa čl. 35 ods. 1 dohovoru (pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 30. 1. 2001 vo veci Holzinger proti Rakúsku). Podľa informácií z okresného súdu sťažovateľ takýto návrh nepodal.

23. Nepodaním návrhu podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľ nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu na ochranu jeho ústavných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy priznáva zákon. Preto je jeho ústavná sťažnosť podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

24. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy, avšak vo vzťahu k tomuto porušeniu neuvádza žiadnu ďalšiu argumentáciu a táto nevyplýva ani z doplnenia ústavnej sťažnosti. Preto v tejto časti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

25. Podľa § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí byť navrhovateľ v celom konaní zastúpený advokátom, ak odsek 2 alebo § 35 neustanovuje inak. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovel žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu.

26. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu